

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2109/2019
31.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Весне Субић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., коју заступа пуномоћник Марко Петковић, адвокат из ..., против тужених Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Зрењанину и Д.О.О. „ББ" ..., ради утврђења права својине, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 5611/18 од 17.01.2019. године, на седници одржаној дана 31.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 5611/18 од 17.01.2019. године, тако што се одбија као неоснована жалба тужене Републике Србије и потврђује пресуда Основног суда у Зрењанину П 694/18 од 22.08.2018. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена Република Србија да тужиљи накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 107.000,00 динара у року од 15 дана од дана пријема ове пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину П 694/18 од 22.08.2018. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужилца, као правни следбеник сада пок. ВВ и сада пок. ГГ, обојице из ..., по правном основу враћања одузете имовине, наслеђа и законитог одржаја, стекла право својине на некретности уписаној у л.н. бр. ... к.о. ..., парц. бр. ... њива 2. класе од 59а 96м2, и обавезани су тужени да су дужни трпети да се по основу ове пресуде изврши укњижба права својине у корист тужилце. Ставом другим изреке, обавезани су тужени да тужиљи накнаде трошкове поступка у износу од 98.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 5611/18 од 17.01.2019. године, ставом првим изреке, жалба тужене Републике Србије је усвојена, и првостепена пресуда преиначена тако што је одбијен тужбени захтев у целисти и тужилца обавезана да туженој Републици Србији накнади трошкове поступка у износу од 9.000,00 динара, док је захтев тужилце за накнаду трошкова поступка одбијен. Ставом другим изреке, обавезана је тужилца да туженој Републици Србији на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 18.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права са позивом на одредбу члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 55/14) и утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, Република Србија, је власник, а д.о.о. „ББ“, корисник предметне непокретности, кат. парц. ..., пољопривредног земљишта од 59а 96м², која је уписана у л.н. бр. ... к.о. Решењем Комисије за вођење поступка и доношење решења по захтеву за враћање земљишта СО Зрењанин од 03.12.1991. године је утврђено право својине на друго одговарајуће земљиште у корист ранијег власника ВВ из ..., између осталих и на парц. бр. ... к.о. ..., њива површине 57а 55м, те је обавезан тужени д.о.о. „ББ“ да преда у посед земљиште, а ЈП „ДД“ ... је наложено да по правноснажности решење спроведе. Решење је постало правноснажно 30.12.1991. године. ВВ је по наведеном решењу, правни претходник туженог д.о.о. „ББ“ предао парц. бр. ... к.о. ..., парц. бр. ... к.о. ... и парц. бр. ... к.о. ..., док му у посед никада није предата парц. бр. ... к.о. ..., већ му је уместо наведене парцеле, по правноснажном решењу од 03.12.1991. године, предата 1991. године у посед парц. бр. ..., која је предмет ове парнице. ВВ преминуо је 09.11.1996. године, а за његовог наследника је оглашен његов син ГГ, правноснажним оставинским решењем од 23.09.2002. године. ГГ је поднео тужбу у овој правној ствари 13.12.2016. године, током поступка (28.12.2017. године) је преминуо и за његовог наследника је оглашена тужила, правноснажним решењем јавног бележника од 08.03.2018. године. Почев од 1991. године када је ВВ предата у посед парц. бр. ... до данас, ВВ, његов следбеник ГГ и његов следбеник, тужила су у несметаном поседу наведене парцеле, исту су непрекидно обрађивали, сваке године су имали усеv, нико их није позвао да престану са обрадом парцеле или да исту предају другоме у посед. Сада пок. ГГ, отац тужиле, је први пут сазнао да се наведена парцела ... не води као његова својина када је парцела оглашена на лицитацији ради давања у закуп пољопривредног земљишта у државној својини, иако нити његовом претходнику, нити њему, почев од 1991. године до тада нико није оспоравао право на посед те парцеле. Ни након оглашавања на лицитацији ради давања у закуп парц. бр. ..., од ГГ није тражена предаја те парцеле, нити му је посед одузет.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев, закључујући да су тужила и њени правни претходници стекли право својине одржајем сходно одредби члана 28. став 2. у вези члана 30. и 72. ЗОСПО.

Другостепени суд је побијаном пресудом преиначио првостепену пресуду због погрешне примене материјалног права и одбио тужбени захтев, са образложењем да се тужила и њени правни претходници не могу сматрати законитим држаоцима предметне парцеле, јер није постојао правни основ државине, односно да нису имали закониту државину јер предметну парцелу нису добили по решењу комисије, а нису били ни савесни држаоци у законом предвиђеном року од 20 година, почев од 04.07.1996. године од када се примењује ЗОСПО.

По оцени Врховног касационог суда, становиште другостепеног суда је засновано на погрешној примени материјалног права, на шта се основано указује и у ревизији тужиље.

Одредбом члана 20. став 1. Закона о основама својинскоправних односа, прописано је да се право својине стиче по самом закону, на основу правног посла и наслеђивањем, а чланом 36. да се право својине на ствар стиче наслеђивањем у тренутку отварања наслеђа на имовини умрлог, ако законом није друкчије одређено. Одредбом члана 28. став 2. Закона о основама својинскоправних односа, прописано је да савестан и законит држалац непокретне ствари, на коју други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем протеком десет година. Савестан држалац непокретне ствари, на коју други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем протеком 20 година (став 4). У време потребно за одржај урачунава се и време за које су претходници садашњег држаоца држали ствар, као савесни и законити држаоци, односно као савесни држаоци (члан 30. став 2. тог закона). Према члану 72. истог закона, државина је законита ако се заснива на пуноважном правном основу који је потребан за стицање права својине и ако није прибављена силом, преваром или злоупотребом поверења. Државина је савесна ако држалац не зна или не може знати да ствар коју држи није његова. Савесност државине се претпоставља.

Имајући у виду утврђено чињенично стање, у контексту наведеног материјалног права, Врховни касациони суд налази, да је правилно првостепени суд усвојио тужбени захтев. Наиме, тужиљи, односно њеним правним претходницима, је по основу решења Комисије за вођење поступка и доношење решења по захтеву за враћање земљишта СО Зрењанин од 03.12.1991. године утврђено право својине на друго одговарајуће земљиште у корист ранијег власника ВВ из ..., између осталих и на парц. бр. ... к.о. ..., те је по правноснажности решења он уведен у посед истих, између осталог и предметне парцеле 2674, иако му је решењем додељена парцела ..., а одговорност и негативне последице за то не могу носити тужиља и њени правни претходници, који су за ту чињеницу сазнали непосредно пре подношења тужбе у овој парници, већ је одговорност за правилно спровођење донетог акта и увођење у посед додељених непокретности била искључиво на туженима. Због наведеног, и по закључку овог суда државина тужиље и њених претходника је била и законита, решење Комисије, и савесна, јер су држаоци непокретности оправдано веровали да су њен власник, јер су сматрали да постоји и имали законити основ за стицање својине на непокретности, те нису знали, нити су према околностима случаја могли знати, да непокретност коју држе није њихова, због чега су законитом и савесном државином предметне парцеле у року од десет година од 04.07.1996. године када је почела примена Закона о основама својинских односа, на основу одредбе члана 28. став 2. истог закона испунили услов за стицање права својине одржајем.

Тужиља је успела у поступку по ревизији, па јој на основу члана 165. став 2, у вези чланова 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП, припадају тражени трошкови од 12.000,00 динара за састав ревизије и на име судске таксе за ревизију и ревизијску одлуку од 95.000,00 динара, а што укупно износи 107.000,00 динара, све према опредељеном захтеву за накнаду трошкова и важећој Тарифи о наградама и накнади трошкова за рад адвоката и Таксеној тарифи из Закона о судским таксама.

На основу члана 416. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

Председник већа – судија

Јасминка Станојевић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић